

Consilia Seu Responsa Juris

Schmalzgrueber, Franz

Augusta Vindelicorum & Ratisbonae, MDCCXL

Cons. X. Stipendii Pro Missis. Improbatur Zelus Parochi, qui Pecunias, pro Celebratione Missarum collatas, in Bonum Ecclesiæ as Census elocavit, acinsunuatur, quomodo multitudini Stipendia pro Missis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72287](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72287)

quia Clericus minor 25. annis, major tamen 14. in Beneficialibus, & aliis Causis spiritualibus, & ab his dependentibus, habetur pro majore.

C. fin. de judic. in 6.

Hinc pro hujusmodi Causis in Judicio stare, & tum in hoc, tum extra illud exercere actus omnes sine Curatore potest, sicut major 25. annis. Neque obest, quod Renuntiatio hæc fuerit obtenta, ut præfertur, fraude, vel dolo; nam etiam ita obtenta, nisi dolus versetur circa substantiam (quod tamen in Casu nostro factum non est) mero Jure est valida, quamvis rescindenda.

Flamin. l. 13. de resign. q. 3. à n. 1. Valens. de Benef. l. 3. tit. 14. n. 1. & seqq. Wiestner de renunt. n. 5. & alii passim.

30.

Quod verò locus sit in integrum Restitutioni, patet: quia restitutio in integrum minoribus læsis generaliter concessa est à Jure.

C. constitutus. 8. de in integr. Restit. & l. hoc editum. 1. & seqq. ff. de minor.

Et ab hac regula Resignatio Beneficiorum nusquam est excepta. Proceditque hoc, etsi res non amplius esset integra, & Beneficium ita dimissum alteri jam collatum; quia Minoribus beneficium hoc conceditur, quocunque contractu, vel actu læsi sunt, etiam si res distracta, & in alium translata sit.

L. si ex causa. 9. princ. & l. si res pupillaris 49. ff. de minor.

Igitur etiam quando Beneficium Ecclesiasticum, vel Jus ad illud, per Resignationis viam dimissum, & in alium translatum est: ergo &c.

QUÆRITUR V.

An rectè petitum sit Sequestrum fructuum Beneficii, line pendente currentium?

31.

Resp. Affirmativè, si periculum aliquod subsit, ne fructus isti interea consumantur;

quia melius est ante tempus occurrere, quam post vulneratam causam remedium quærere.

L. fin. C. in quib. caus. in integr. Restit. necess. non est.

Debet tamen periculum Judici probari: quia Sequestratio decerni solum potest, quando justa causa hanc exigit: causa autem justa non præsumitur, sed probari debet.

Vid. Vultejus l. 2. Jurispr. Rom. c. 30. §. 6. in fin. Mynsing. cent. 2. observ. 11. n. 4. Sabell. Sum. §. Sequestrum. n. 2. Harpprecht in §. praterea. 3. Inst. quib. mod. re contrah. oblig. n. 136.

32. Nullo autem modo fructus isti tradi possunt Præsentato; tum quia nondum in Beneficio institutus est; tum quia lis pendet; & ea pendente nihil est innovandum, sed omnino in statu, in quo res prius erat, cum lis moveretur, ea est conservanda, prout constat tum ex textibus, tum ex Rubrica, *ut lite pendente nihil innovetur*; quæ cum orationem perfectam contineat, Jus inducit, & in Causarum Decisione allegari pro lege potest, prout ex recepta Jurisperitorum Doctrina docent

Ofwaldus ad Donell. l. 26. comment. c. 2. Lit. A. Gottofred. in l. 1. ff. de reb. credit. Lit. F. Gonz. in c. fin. Rubr. cit. n. 4. Canif. tit. eod. n. 1. König ibid. n. 1. Wiest. n. 1.

Ita salvo meliori &c.

NOMINE FACULTATIS JURIDICÆ
DILINGANÆ.

CONSILIUM X.

De Elocatione in Censibus, facta ex Stipendiis in Celebrationem Missarum collatis, & de Missis maturè celebrandis.

SUMMARIUM.

1. Et seqq. Facti Species.
6. Prohibita sunt Reductiones onerum de Missis celebrandis.
7. Tot Missæ celebranda, pro quot celebrandis oblatum est Stipendium, etsi exiguum.
8. Sacerdos alteri Missam celebrandam committens, nihil de suscepto Stipendio sibi retinere potest.
9. Pecunia, vel Bona mobilia cum onere perpetuo celebrandi Missas oblata, quamprimum investienda sunt Bonis immobilibus fructiferis.

10. Onera perpetua celebrandi Missas non suscipienda sine Superioris licentia, in scriptis obtenta.
11. Nova onera celebrandi Missas non suscipienda, nisi antea impostis satisfactum fuerit, vel satisfieri possit.

12. In casu substrato male elocata sunt pecunia in census.
13. 14. 15. Possunt nihilominus elocari servatis tribus Conditionibus.
16. Modus tot legendi Sacra, quot legerentur, si pecunia ad census non fuissent elocata.
17. 18. Prasumitur consensus offerentium Stipendia in Dilationem Missarum ad plures annos.
19. Offerentes censentur petere, ut Missa sibi, aut iis, pro quibus Sacra legi curant, applicentur.
20. Sufficit majoris partis Consensus in Dilationem. Qui non moniti de Dilationem Missarum, Stipendia prius obtulerunt, eorum intentioni satisfaciendum, quamprimum fieri potest.
21. In prasenti Casu prasumi potest singulorum Consensus in Dilationem non longissimam.
22. Peccat graviter Clericus, & tenetur ad Restitutionem Stipendii, qui absque legitima causa Missas diu differt.
23. Si legi nequeant Missa in loco constituto,

- debet legi alibi cum Consensu Ordinarii
24. In Casu prasenti non videntur relucenda pecunia in census elocata, uti nec integrum Stipendium, si iustis sit majus, Sacrificantibus dandum.
25. Sufficit in Casu posito peregrinantes, dum Stipendia offerunt, monere, eorum intentioni ordine temporis, quo data sunt, satisfactum iri.
26. Consultum est, ut Auctoritate Ordinarii programme ad valvas Ecclesia affixo, declaratio fiat, quomodo, & qua intentione legantur Sacra.
27. Parochus onera Missarum perpetua suscipiens absque Auctoritate Ordinarii, excusatur a pena Interdicti ob bonam fidem.
28. Sacra constituta pro speciale necessitate habentibus, vel statim legenda sunt, si fieri possit absque prasudicio aliorum offerentium, vel non sunt admittenda.
29. Proponitur medium, quo utrisque, tam speciale necessitate habentibus, quam ceteris offerentibus suo modo satisfieri possit.

FACTI SPECIES.

1. **A**Nte sex annos suum sumpsit exordium percelebris p. t. peregrinatio quaedam B. V. M. & magna indies haecenus habuit incrementa; caput enim nihilum clarescere non tam quotidianis ferme, ut communis vox, & fama ferunt, gratis a Thvmaturga Virgine benignissime collatis, quam ingenti peregrinantium, undique turmatim affluentium concursu.

2. Et quandoquidem peregrinantes pro sua singuli devotione, & facultatibus, non solum largas oblationes faciunt, sed oblato etiam pinguiori nonnunquam Stipendio Missas constituunt, ad gratiosam Virginis Iconem legendas, in tanto numero, ut Stipendia hodie offerentibus non nisi post aliquot annos satisfieri possit; ideo Parochus loci, ac Procurator, praevio communi consilio, & consensu statuerunt Missarum Stipendia pro annuo censu elocare, ex quo deinde Missae quotidianae a residentibus Clericis (horum sex, vel septem, plures, vel pauciores pro varietate temporum numerantur, qui ex istis Votis majorem congruae suae partem habent) legi possent, existimantes, se hac ratione & offerentium intentioni satisfacturos, & peregrinationis incrementa notabiliter promoturos.

3. Posteaquam vero ejusmodi praxis in Curia Episcopali innotuit, plerisque visum est, eam ex multis capitibus approbari non posse. Non fuit tamen desuper aliquid decretum, sed iustus est Dominus Parochus, in loco peregrinationis residens, scriptotenus referre, an, & qualiter instruantur offerentes Stipendia pro Missis votivis ad Virginis Iconem legendis, & quibus verbis isti exprimere, &

R. P. Schmalzgrueber Consil. Tom. I.

explicare soleant suam intentionem? Hic rescriptis sequentia formalia.

Missae votivae leguntur secundum Ordinem Stipendia offerentium. Si vero pro specialitate in necessitate constitutis, pro infirmo, pro parituris, pro periclitantibus, pro defunctis constituantur, absolvuntur statim, prout fieri potest. Offerentes Stipendia non tantum a Fratre laico, qui omnia suscepta diligenter notat, instruuntur, oblatas pecunias ideo elocari, ut in hoc loco B. V. perpetuis Missis coli possit; & sic fieri offerentes hujus peregrinationis Benefactores, imo ex parte Fundatores: Sed hoc idem ego semel, aut iterum in majori peregrinantium concursu publice explicavi, ne essent solliciti, etiamsi post longum tempus ab illis constituta Missae dici non possent, nihilominus oblationem eorum DEO, & B. V. fore acceptabilem. Quod tali modo plerique consenserint, ex hoc animadvertimus; cum saepius uno die 30. 40. etiam plures Floreni pro Missis porrecti essent. Interrogati, qua intentione haec facerent? Responderunt simpliciter: Der heiligen Mutter Gottes zu Ehren, und Zufammen dieser heiligen Wallfahrt: wir wissen nicht, ob wir auch wieder allhero kommen können oder nicht.

Considerata hac Facti Specie, suppositoque contractu minime usurario, sed SS. Canonibus conformi, qualem per Elocationis vocem in hac Facti Specie satis improprie sumptam intelligimus, & deinceps intellectura volumus, circa praecipuam Difficultatem

QUÆRITUR I.

Quid sentiendum sit de Elocatione pecuniarum facta ex Stipendiis collatis in celebrationem Missarum?

Dubio occasionem faciunt Decreta S. Congregationis Concilii auctoritate Urban.

Urbani VIII. 21. Junii 1625. edita: Quæ cum Declarationibus postea superadditis videri possunt

In Cherubini Bullario Tom. 4. Constit. 45. Urbani VIII. quæ incipit: *Cum sapè contingat &c.* eadem refert Tamburin. de Sacrif. Miss. Libr. 3. c. 1. §. 1. n. 7. & seqq. Reiffenst. in Libr. 3. Decretal. tit. 41. de Celebr. Miss. n. 30.

conformiter ad hæc Decreta in proposita Quæstionis resolutionem

6. Advertendum est, mentem S. Congregationis in his suis Decretis fuisse. 1. Ut prohibeat fieri reductiones onerum de Missis celebrandis, easque declarat invalidas fore, nisi Apostolicæ Sedis Auctoritate fiant; ad quam recurri vult, ut Ipsa de his oneribus reducendis, moderandis, aut commutandis statuatur. Qua in re, quid ex antiqua consuetudine in Diœcesi locigratioliceat, novit Reverendissimus D. Vicarius Generalis.
7. 2. Ut tot Missæ celebrentur, pro quot Missis celebrandis est oblatum Stipendium, etsi istud incongruum, & exiguum esset: secus si fieret, declarat eadem S. Congregatio, suscipientes oblata Stipendia non satisfacturos obligationi suæ, & ad Restitutionem teneri. Ita eadem S. Congregatio. In quem finem revocat Privilegia, & Indulta omnia, quibuscunque personis, communitatibus, aut locis concessa, quibus indulgetur, ut certarum Missarum, aut anniversarii &c. celebratione satisfiat oneri plurium Missarum suscepto.
8. 3. Prohibet, ne Sacerdos, qui Missam celebrandam suscepit cum certa elemosyna, eandem alteri committat, retenta sibi parte ejusdem elemosynæ.
Idipsum inter prohibitas retulit Alexander VII. in Decret. edito 24. Sept. 1665.
9. 4. Vult, ut pecunia, & bona mobilia locis Sacris, aut eorundem personis oblata, aut in futurum offerenda, cum onere perpetuo Missarum celebrandarum, à die acquisitionis deponantur penes ad eam Sacram, vel personam fide, & facultatibus idoneam, ad effectum illa, seu illorum pretium quamprimum investiendi in bonis immobilibus fructiferis, cum expressa mentione oneris eadem annexi.
10. 5. Vetat, ne ejusmodi perpetua onera suscipiantur, à Sæcularibus quidem sine Episcopi, aut ejus Vicarii Generalis; à Regularibus verò sine Generalis, aut Provincialis licentia in scriptis concedenda.
11. 6. Præcipit, non suscipiendas elemosynas & Stipendia pro Missis novis celebrandis, nisi oneribus antea impositis ita satisfactum fuerit, ut nova onera suscipi possint. Quem in finem injungit Episcopis, aut eorum Vicariis, Generali, aut Provinciali, ut, si requisiti fuerint pro licentia ad suscipienda

onera perpetua, inquirent diligenter, nec antea assensum præbeant, quam iis legitime constiterit, Sacerdotes & novo oneri suscipiendo, & antiquo suscepto satisfacere posse.

His notatis, ad dubium, & difficultatem in Quæstione 1. Propositam unanimis fuit Sententia nostra, male egisse Dominum Parochum, & Procuratores, dum non requisita Ordinarii licentia, & antequam ritè constaret de offerentium mente, pecunias, in Stipendium pro Missis oblatas, elocavit ad censum annum, idque ob duplicem maxime rationem. 1. Quia sic (ut ipse fatetur in Specie Facti n. 4.) Ecclesiæ suæ imposuit onus Missarum perpetuum, quod suscipi absque Ordinarii licentia in scriptis obtenta, prohibet S. Congregatio, ut ex Decreto retulimus Num. 10. Debuisset igitur desuper inquirere facultatem Ordinarii, & non auctoritate propria pecunias oblatas in Stipendium elocare pro censu. 2. Quia sic elocando fecit, ut celebratio Missarum, pro quibus accepit Stipendia, differri debeat forte præter intentionem offerentium ad diutissimum tempus: quod iterum repugnat menti S. Congregationis, quæ, ut maturetur Executio intentionis offerentium Stipendia, idcirco in Decreto cit. præcipit, non suscipiendas elemosynas; & Stipendia pro Missis novis celebrandis, nisi oneribus antea impositis ita satisfactum fuerit, ut nova onera suscipi possint: debuisset itaque initio statim super hoc inquiri voluntas Stipendii offerentium, & tum primum, cum isti consensissent, oblata pecuniæ, prævio consensu Ordinarii, elocari in censum.

Dicitur in Responsione, *antequam ritè constaret de offerentium mente.* Nam explicata offerentium mente, ut in Specie Facti dicitur, elocatio pecuniæ postmodum facta, non videtur esse contraria menti S. Congregationis, si tamen servetur triplex limitatio. 1. Ut de hoc requiratur Consensus Ordinarii. Nam hic videtur omnino necessarius esse; cum per elocationem suscipiatur onus perpetuum Missarum. 2. Ut nihilominus legantur tot Missæ, pro quot Missis legendis oblatum fuit Stipendium; nam si pauciores legerentur, fieret reductio oneris, per Decretum cit. à S. Congregatione interdicta. 3. Ut tot legantur quotidie ad offerentium intentionem, quot Missæ considerato Sacerdotum numero, & circumstantiis legi possent, si pecuniæ illæ elocata pro annuo censu non fuissent: nam si pauciores post elocationem legerentur quotidie, elocatio foret contra intentionem offerentium, cui his suis Decretis S. Congregatio volebat consulere; intentio enim offerentium præsumi debet esse ista, ut Missæ, pro quibus Stipendia obtulerunt, legantur, quamprimum commode possunt.

Si servetur triplex hæc limitatio, elocatio istius pecuniæ facta tolerari potest; sic enim

12.
Resolvitur
Quæstio.

13.

14.

enim nihil agitur contra intentionem offerentium: ergo nec contra Decreta S. Congregationis. *Conf.* patet: finis enim Decretorum istorum videtur fuisse, ut faveret stipendia offerentibus, & horum intentionibus. *Ant.* ostenditur: nam servata hac triplici limitatione, per elocationem pecuniæ istius in censum annum non minuuntur, nec retardantur Missæ legendæ, sed eodem ordine, numero, & tempore leguntur, quo ordine, numero, & tempore legerentur, si ad censum annum expensæ non fuissent: ergo postquam offerentes sic, ut in Specie Facti ponitur, explicarunt suam mentem, Elocatio facta non videtur esse contraria illorum intentioni, nisi simul sit contraria acceptatio tot stipendiorum pro Missis, quæ non nisi longo tempore legi possunt: atqui hæc acceptatio post mentem ab offerentibus sic explicatam, non amplius est contraria intentioni eorum; nam hoc ipso, quod, uti in Specie Facti ponitur, videant, tot quotidie offerri Stipendia, & tot quotidie posse celebrari Sacra, & non plura, sciunt, intentioni suæ satisfieri non posse, nisi post aliquot annos, & tamen Stipendia offerunt. Ergo sic offerendo videntur alia mente, & intentione non offerre, quam ut pro Stipendio à se dato, secundum ordinem temporis, quo obtulerunt, ad intentionem illorum legantur Sacra, quamprimum hoc commodè fieri potest. Vident autem, commodè fieri non posse, nisi post aliquot annos. Igitur sic offerendo consentiunt ad tale tempus.

15. Confirmatur ex usu, & praxi in locis huiusmodi gratiosis consueta, qua acceptantur ab Ædituis, & locorum huiusmodi Præfatis plurima Stipendia, & offerentium intentiones in libros referuntur cum die, & anno, quo sunt oblata Stipendia, ac deinde inter offerentes servatur ordo temporis, & secundum hunc ordinem satisfiunt eorum intentionibus. Atqui hoc fieret etiam post pecuniæ Elocationem ad Censum annum, ut ponitur: ergo &c.

16. Quæres autem, quomodo fieri possit, ut post Elocationem pecuniæ istius tot numero quotidie legantur Sacra, quot legerentur, si ad Censum annum non fuissent elocata, præsertim cum in Censu pro 100. ad Summum respondeant 5. *Resp.* Hoc facile fieri posse, cum singulis annis plura offerantur Stipendia, quam Sacra legi possint. Debent ergo partim ex Censu annuo, partim ex Stipendiis recens Oblatis exsolvi obligationes antiquiores, cum recens offerentes Stipendia jam censeantur consensisse in dilationem suæ intentionis.

Soluta Quæstione, & dubio principali, facilior est ad cætera Quæsitæ Responso, pro quibus ea à nobis petitur.

R. P. Schmalzgrueber Consil. Tom. 1.

QUÆRITUR II.

An offerentes Stipendia contenti esse videantur, si constituta ab ipsis Missa non tantum ad modicum tempus, sed ad plures annos, & fortè ad unius sæculi integri decursum differantur?

17. *Resp.* Discrimen faciendum esse inter eos, qui primò obtulerunt Stipendia, antequam declararetur ipsis modus, quo Sacra, pro quibus obtulerunt Stipendia, legi solent, & possunt; & inter secundos, qui obtulerunt Stipendia post factam Declarationem. De his secundis non videtur tanta esse difficultas; quia facta Declaratione in Specie Facti posita, videntur consensisse in Dilationem: differri igitur Executio intentionis eorundem poterit ad tempus notabile, non tamen ad integrum Sæculum, sed ad tempus infra decennium saltem, vel aliud simile ab Ordinario determinandum secundum praxin, quæ in simili casu in aliis locis similiter gratiosis observatur. Excipiuntur tamen, qui Missas petunt ob specialem necessitatem, v. g. quia infirmi sunt, paritura &c. alique in Specie Facti indicati, quorum intentio omnibus cæteris anteferi deberet, & quamprimum pro ea satisfieri, sine præiudicio tamen aliorum offerentium, de quibus *Num.* 28. Nam si etiam hi in communem cum cæteris ordinem redigerentur, Executio intentionis eorum differretur ad tempus inutile, quæ Executio in Jure habetur pro nulla, quia præter intentionem petentis, & ad finem intentum inutilis.

18. De primis, qui Stipendia sua obtulerunt, antequam fieret ipsis sæpius memorata Declaratio, major est difficultas; quia de horum intentione, & consensu in Dilationem nihil expressè constat. Versamur igitur in terminis interpretationis intentionis illorum, & quæritur, qualis intentio in his prudenter præsumi possit? Optima præsumptio juxta communem regulam, est ab eo, quod plerique faciunt, maxime posteriores: posteriores offerentes autem, nisi specialem necessitatem prætendant, interrogati de intentione sua, pro fine primario videntur habere honorationem B. V. in tali loco: igitur cum etiam prius offerentes meritò censeantur esse ejusdem pietatis cum posterioribus, nisi specialem intentionem expresserint, prudenter præsumi possunt, si interrogati fuissent, eundem sibi proposituros fuisse finem. Sed huic fini, & intentioni satisfiit, modò servetur ordo inter Sacra petita secundum tempus oblata Stipendii. Existimamus ergo etiam horum intentionem benignè sic interpretari posse, ut Parochus, & Clerici in dicto loco gratioso residentes, satisficiant eorum intentioni, modò inter hos prioritatem temporis observent, & Executio-

tionem, ut diximus, non ad nimium tempus differant; nam ut iterum communis regula habet, qui facit secundum intentionem prudenter præsumptam, non agit injuste: hoc fieret in isto casu. Ergo &c.

QUÆRITUR III.

An offerentes Stipendia pro Missis sub expressa illa superius relata formula, videantur contenti esse quotidianam sui memoriã in SS. Missæ Sacrificiis?

19. **R** Esp. Non videri offerentes contentos esse quotidiana solum in Sacrificiis, quotidie legi solitis, eorum memoriã. Nam in dubio præsumi debet communis intentio offerentium Stipendia pro Sacris, & non extraordinaria aliqua, & specialis. Sed communis intentio offerentium Stipendia, est, ut non contenti sint tantum memoriã in Sacris quotidianis, sed sibi, aut iis, pro quibus Sacra legi curant, applicari volunt totum Sacrificii fructum, cujus capaces sunt: igitur nisi expresse constet de particulari mente Stipendia offerentium, præsumi debent, quod petant sibi applicari totum Sacrificium, pro quo dant Stipendium. Et hoc etiam intelligendum est de iis, qui alium finem in petitione sua non exprimunt, quam ut in honorem B. V. legatur Sacrum; nemo enim in hac vita ita pure censetur amare DEUM, & Sanctos, ut non seipsum simul constituat pro fine cui utilitatis. Præterea in aliud non consenserunt, nisi in id, de quo moniti fuerunt à Parocho: non fuere autem moniti à Parocho, quod eorum duntaxat memoria esset faciendi in Sacris, sed, ut liquet ex Specie Facti supra Num. 4. circa fin. Parochus monendo clarè supponit, aliquando lectum iri Sacra, pro quibus Stipendia portiguntur. Aliud dicendum esset, si pecunia oblata fuisset doni liberalis nomine, & non Stipendii; tunc enim sufficeret commemoratio quotidiana offerentium tanquam benefactorum. Legi igitur tot Sacra debebunt, pro quot Sacris oblatum est Stipendium: & quia fortè diu nimis differatur Executio hujus obligationis, hinc per quotidianam in Sacris memoriã eorum, qui pro Sacris dederunt Stipendia, compensanda erit Dilatio.

QUÆRITUR IV.

An omnino singulorum Stipendia offerentium mens circa Dilationem Sacrorum sit exquirenda: & quid de intentione eorum sentiendum, qui jam obtulerunt, antequam populus fuit monitus de modo satisfaciendi obligationibus Missarum?

20. **R** Esp. Ad Iam Quæsiti partem, sufficere, si major pars circa Dilationem explicet

sua mentem; quia de singulis haberi consensus non potest, & ut communis regula habet, omnibus censetur nota, quæ vulgo sunt nota. Cum igitur aliquoties tum privatim, tum publicè intimatum, ac intimandum peregrinantibus sit, quo modo possit, ac soleat satisfieri eorundem petitioni, præsumi potest intentio singulorum esse, quæ est potioris partis. Confirmari hoc ipsum etiam potest à paritate cum legibus, quæ omnes obligant, etiamsi non omnibus in particulari sint intimatæ. Ad alteram Quæsiti partem standum Responso, quod ad Quæsitum primum dedimus. Male factum est, quod tot acceptata sint pro Sacris Stipendia, & non commoniti offerentes statim initio, quod intentioni ipsorum satisfieri non possit, nisi post longum tempus. Satisfaciendum igitur eorum, qui ante Declarationem factam obtulerunt Stipendia, intentioni, quamprimum potest. Poterit tamen juxta benignam interpretationem intentionis, quam in Responso ad Quæsiti. I. dedimus, arbitrio Ordinarii etiam respectu horum concedi aliqua mora longior, non tamen, ut jam semel monuimus, integri sæculi; quia, ut Gobat advertit, nemo censetur consentire in tam longam Dilationem debiti.

QUÆRITUR V.

Utrum præsumi possit, hanc eandem esse intentionem omnium, & singulorum, cum ipsis facile constare possit, Missas constitutas ob tantum earum numerum in dies crescentem, in longissimum tempus differri debere?

21. **R** Esp. Prudenter præsumi posse, hanc mentem singulorum esse offerentium in circumstantiis in Specie Facti expressis, ut scilicet contenti velint esse, si pro Stipendio à se dato legatur Sacrum ordine temporis, quo Stipendia obtulerunt, modo non differatur Executio ad tempus longissimum, modo supra dicto. Iterum excipiuntur specialiter in necessitate constituti. Ratio est de prioribus: quia scire facile possunt, desideriiis suis in tanto numero tam brevi satisfieri non posse. Igitur cum tamen Stipendia offerant, videntur consentire in Dilationem Executionis, modo servetur ordo temporis inter offerentes, & secundum hunc satisfiat eorum desideriiis.

QUÆ.

QUÆRITUR VI.

An Clerici constitutas Missas ultra modicum tempus; vel (sicut aliqui Auctores interpretantur) bimestre differentes censeantur contrahere aliquem reatum culæ?

22. **R** Esp. Affirmative: & quidem si absque causa legitima istud faciant, peccant mortaliter.

Ita Tambur. *method. celebr. Miss. l. 3. c. 1. de Stipend. §. 9. n. 7.* Citans pro se Fagund. Bonac. assentit de Lug. *de Euch. d. 21. f. 2. n. 45.* alique à March. *cit.* estque communis TT. Sententia, inter quos Gobat advertit, vix ullum fuisse aufum progredi ultra duos, vel tres menses.

Ratio est: quia celebratio Missæ pro Stipendio se habet, ut solutio pro debito; utrumque enim habet obligationem justitiæ. Sed qui nulla causa legitima excusante solvere diu differt alia debita, juxta communem peccat mortaliter: ergo etiam sic peccat Clericus ultra tempus diu differens Celebrationem Missæ pro accepto Stipendio. Accedit,

ut bene Tambur. *loc. cit.* advertit, damnum, quod differens affert seu animæ purganti, si pro defuncto legenda sit Missa, sive cuicumque fideli, si ad grave damnum illi depellendum, & magnum bonum impetrandum sit legenda Missa. Ex quo consequens est, sic differentem teneri ad Restitutionem. Dubium est, quantum restitui debeat; nam duplex in Dilatione ista committitur injustitia, una, quod Stipendium injuste detineatur; alterum, quod fraudetur alter fructu per celebrationem Missæ petito.

Videri potest Gobat, & quem ipse citat, Pellizarius.

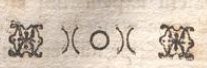
Interim probabilis, & in praxi tuta sententia est Tamburini *loc. cit.* sufficere, si restituatur Stipendium; nam ad hujus, & non ad damni ex privatione Missæ consecuti Restitutionem videntur obligare fideles offerentes Stipendia. Adde, quod impetratio sit bonum spirituale, adeoque sub pretium temporale cadere nequeat. Dicitur in Responsione, *si diu, & absque legitima causa differatur*; nam ut in aliis debitis, ita etiam in hac obligatione, ordinariè saltem admittenda est parvitas. Sed quanta illa? Dicendum, nulla determinata temporis quantitate definiiri illam universaliter posse, sed defumendam ex circumstantiis, ex necessitate scilicet majore, vel minore petentium, ex majore, vel

minore damno temporali, vel spirituali &c. juxta quas circumstantias major, vel minor à postulantis Missas celeritas requiritur.

QUÆRITUR VII.

An Missa constituta, si in gratioso loco absolvi nequeant, in tertio loco, ubi ubi fuerit opportunum, legi possint, vel debeant?

23. **R** Esp. Si Missæ constitutæ, stante hac Sacerdotum paucitate, vel omnino in gratioso hoc loco legi nequeant, vel non nisi post longissimum tempus, tum nisi præsumi offerentes Stipendia possint consensisse in Dilationem temporis tanti, constituendos esse plures Sacerdotes, ut citius fiat obligationis solutio; aut si circumstantiæ loci, vel quia habitatio plures non patitur, vel quia ad magnum itineris spatium acciri deberent, hoc non permittant, præcedente Ordinarii consensu, legenda esse Sacrificia suscepta alibi; quia quisque præsumi debet malle partem, ubi totum haberi non potest. Hinc iterum sequitur, malè factum fuisse, quod tot suscepta sint Stipendia, antequam de Consensu in Dilationem temporis ex Stipendia offerentibus ritè constaret. Si verò infra decennium saltem, vel aliud simile tempus ab Ordinario constitutum absolvi obligatio possit, tunc quia, ut ad *Quæst. 1.* respondimus, ad istud tempus prudenter præsumi potest consensus offerentium, non specialem necessitatem habentium; idcirco non erit necesse Sacrificia legenda distribui per alia loca, sed legi debent in ipso gratioso loco. Patet ex communi sententia docentium, si quis constituerit Missam legendam in certo Altari, teneri Sacerdotem, qui Stipendium pro ea accepit, sub mortali, ut legat in eo Altari. Ut igitur Sacra constituta in loco gratioso, legi in alio loco possint, opus erit Consensu offerentium Stipendia; horum enim intentio videtur eò maxime tendere, ut in loco gratioso fiat Sacrum, & sic ipsi plurium gratiarum fiant participes: quo solatio carerent, si Sacrum legeretur alibi. Videntur igitur dare Stipendia non tantum, ut Sacrum legatur ubilibet, sed etiam sub conditione hac onerosa, ut legatur in tali loco. Unde potius non accipendum est Stipendium, si intentioni huic satisfieri non possit, vel saltem de rei impossibilitate edocendi offerentes.

QUÆRITUR VIII.

*An pecunia pro annuo censu ha-
Etenus elocata relui, & Missa respondentes
quamprimùm celebranda sint? Item an
celebrantibus integrum Stipendium, non-
nunquam solitò pinguius, exsolvendum
sit; vel utrum aliqua pars in Ecclesie Mi-
nistros, Pœnitentarios, & utilitatem
Fabrica applicari possit?*

24. **R**esp. Spectato Jure communi, quo pro-
hibentur acceptari intentiones, si satis-
fieri non possit, & præscindendo à circum-
stantiis hujus specialis Casûs, infallibiliter er-
râsse Parochum elocando eas pecunias, &
consequenter eas debere relui, & quidem
præcipuè illas, quas in Stipendia contulerunt
offerentes primi, antequam moneantur de
modo, & tempore, quo Sacra constituta le-
gi possunt, & solent. Quia tamen ex beni-
gna illa interpretatione, qua juxta Rationem
ad 1. Quæst. primi hi offerentes, spectato afflu-
xu offerentium, præsumi possunt fuisse ejus-
dem intentionis cum posterius offerentibus,
idcirco etiam illi, accedente maxime Ordi-
narij interpretatione, judicari possunt con-
tenti esse, modo eorum intentionibus intra
decennium, vel aliud simile tempus ab Ordi-
nario determinandum satisfiat: & hoc si fiat,
prudenter etiam credi possunt, nolle relutio-
nem Stipendii pro censu jam elocati; quia
aliis modis, quam per reluitionem sic satis-
fieri potest, si scilicet ex Stipendiis recens
oblatis, & ex censu annuo solvantur obli-
gationes semper, quæ antiquiores sunt. Ite-
rum, ut semper alias, exceptos volumus offe-
rentes Stipendia pro speciali sua, & aliorum,
pro quibus Sacra curant, necessitate; qui, ut
sæpè dictum, cæteris præferri debent, ne ad
tempus inutile Executio differatur, salvo ite-
rum aliorum jure. Quod additur de Sti-
pendio, num integrum dandum sit celebra-
ntibus, si hoc sit justo majus, respondendum de
Jure communi est affirmativè; hoc enim
expressè præcipitur in Decreto sæpè citato.
Accedit Declaratio S. Congregationis super
idem Decretum, qua *Respons. ad Quæst. 7.* de-
cernitur, non esse permittendum, ut Eccle-
siae, vel loca pia, aut illorum Administrato-
res ex Eleemosynis Missarum celebrandarum
ullam, utcunque minimam portionem retine-
ant ratione expensarum, quas habent in ce-
lebratione Missarum, nisi cum Ecclesiae, &
loca pia alios non habeant redditus, quos in
usum earundem expensarum erogare licite
possint: & tunc concedit S. Congregatio,
ut portio aliqua Stipendii retineatur, sed quæ
nullatenus excedat valorem expensarum, quæ
pro ipsomet Missæ Sacrificio necessariò sunt
subeundæ. Unde multò minùs licebit ex-

cessum impendere in Ministros Ecclesiae,
Pœnitentarios, Fabricam &c. Addit tamen

Tambur. l. cit. §. 5. de Stipend. n. 12.
Triplicem Exceptionem. 1. Si alicubi De-
cretum hoc non sit acceptatum; quæ est
communis doctrina in legibus positivis. 2.
Si excessus datus fuit alio, quàm Missæ intui-
tu. 3. Si Sacerdos, cui Missa celebranda
committitur, sit expressè contentus modica
parte; potest enim mihi, à quo Missa illi mei
loco legenda committitur, donare, & remit-
tere integrum Stipendium; igitur & partem
Stipendii. In nostro Casu Quæstio deciden-
da est ex Interpretatione intentionis, quam
offerentes Stipendia pinguiora quoad ex-
cessum habere præsumi possunt. Dicen-
dum, in hoc casu consideratis circumstantiis,
novitate peregrinationis institutæ, ubi multa
paranda, & in meliorem statum reducenda
sunt; præsertim spectatâ formulâ, qua juxta
Speciem Facti datam, intentionem suam Sti-
pendia offerentes dicuntur exprimere, meri-
tò præsumi posse, quòd offerentes excessum
istum non dent solummodò Missæ intuitu,
sed maxime ad promovendam peregrinatio-
nem tanquam donum liberale B. V. obla-
tum: impendi proinde excessus poterit in
Ecclesiae illius Ministros alendos, maxime
verò in fabricam. Non tamen ita minuenda
essent Stipendia, ut non detur Sacrifican-
tibus plus, quàm sit ordinarium; cum enim
juxta taxam Diœcesis Stipendium sit exiguum,
fideles offerendo Stipendium majus, &
pinguius, videntur partialiter etiam relevare
velle paupertatem Sacerdotum occupatorum
in Missis legendis in loco hoc gratioso. In
arbitrio ergo Ordinarii erit determinare,
quantum pro Fabrica, & aliis ex pinguiori
Stipendio retineri possit.

QUÆRITUR IX.

*An peregrinantes ex cancellis
quotidie edoceri debeant, qualiter oblata
Stipendia hæcenus applicata fuerint,
& etiamnum applicentur?*

25. **R**esp. Sufficere, si dum Stipendia peregrini
offerunt, & eorum in libro ad id desti-
nato notantur nomina, moneantur, intentio-
ni ipsorum certò satisfactum iri, sed ordine
temporis, quo data sunt Stipendia, & excep-
tis specialem necessitatem prætendentibus.
Sic enim, cum ipsimet sciant, plurima offerri
Stipendia, nec omnia tam brevi tempore in
loco gratioso legi posse, jam consentient in
Dilationem ad tempus, quo ipsos ordo dati
Stipendii tangit, modo, ut sæpè monuimus,
Executio non differatur ad tempus longissi-
mum. Excipe, nisi & in hoc quoque mo-
niti consentirent; nam volenti, & consen-
tienti non fit injuria.

QUÆ-

QUÆRITUR X.

Cum verò hoc singuli audire non possint, minùs singuli desuper edoceri, an in patenti scriptura hoc ad Ecclesia valvas, vel gazophylacium affigi debeas?

26.

Resp. Non esse istud determinatè necessarium; quia plura sunt alia media. Satisfacturos tamen suscipientes Stipendia magis conscientia suæ, si in majoribus solennitatibus populus de modo, quo petitioni ipsorum offerentium Stipendia satisfieri solet, publicè moneatur. Imò ut ad notitiam omnium pervenire hoc possit, curandum omnino, ut ab Ordinario fiat brevis Declaratio, quomodo, & qua intentione legantur Sacra, hæcque in Programme descripta publicè affigatur ad valvas Ecclesiæ. Quòd si fideles sic edocti offerant tamen Stipendia, acceptari poterunt sine metu securarum tot perplexitatum,

ut in simili rectè docet P. Gobat. *Tom.*

1. *experiment. tract. 3. num. 598. & 599.*

imò hac subinde Declaratione facta, & promulgata, possit is, qui pecunias oblatas annotat, uno verbo à singulis offerentibus quærere, num consentiant in programma? quibus assentientibus, Stipendia oblata acciperet, nolentibus non acciperet.

27.
Resolvuntur quædam Dubia.

Post Responsum ad Quæstia nobis proposita, tria alia in commune consulentibus occurrerunt.

DUBIUM 1. An non Parochus absque licentia Ordinarii suscipiendo onus Missarum perpetuum incurrerit Interdictum ab Ecclesia? Resp. Excusari posse per solam bonam

fidem: aliàs certa est affirmativa post Decretum sæpè citatum, quod suscipientibus onera Missarum perpetua absque licentia Superioris, Sæcularibus quidem in pœnam interdicit ab ingressu Ecclesiæ; Regularibus verò infligit pœnam privationis omnium Officiorum, quæ tunc obtinent, & inhabilitatis ad alia de cæteris obtinenda, vocisque activæ & passivæ, & hoc absque alia Declaratione ipso facto.

28.

DUBIUM 2. Utrum statim legi debeant Sacra constituta pro specialiter necessitatem habentibus? Resp. Affirmativè, nisi hoc cedat in præjudicium cæterorum offerentium; nam fieri posset, ut pro specialiter necessitatem habentibus tot offerrentur Stipendia, ut cætera Sacra petita sub intentione communi differri deberent ultra tempus, quod ex intentione Stipendia offerentium præsumi potest: quo casu non essent acceptandæ novæ obligationes, dum debito tempore satisfactum fuerit obligationibus antiquioribus.

29.

DUBIUM 3. Quo remedio occurrì in posterum possit, ut pro specialiter necessitatem habentibus Sacra maturari possint, & tamen interea eorum, qui cum intentione communi obtulerunt Stipendia, petitio non diu differri? Resp. Consultissimum fore, si qualibet hebdomada legeretur certus Sacrorum numerus, e. g. septem vel plura, pro ijs, qui cum intentione communi obtulerunt Stipendia; speciales verò intentiones pro necessitatem habentibus non acceptarentur plures, quam salvo illo priorè numero debito tempore exsolvi possent.

Hæc nostra supra Casum nobis propositum Sententia fuit, qua salvam omnino volumus opinionem sentientium meliora.

CONSILIUM XI.

De obligatione Primissarii ad applicandas Missas pro Fundatore.

SUMMARIUM.

Proponitur Facti Species.

1. Triplex est fructus Missa, universalis, specialis, & specialissimus.
2. An Beneficiarius iis diebus, quibus Missam dicere vi Officii, Beneficii, vel Fundationis debet, teneatur illam applicare ad intentionem Fundatoris?
3. Adducuntur Fundamenta affirmantium.
4. Deciditur pro parte negativa.
5. Reselluntur opposita.
6. An Beneficiati pro Sacrificio, quod vi Fundationis non tenentur applicare Fundatori, si

illud alii applicant, ab hoc Stipendium possint accipere? Fundamenta sententia negantis.

7. Respondetur affirmativè.
8. Solvuntur contraria.
9. Teneatur Beneficiarius aliquoties per annum pro Fundatore ex gratitudine sacrificare, & sæpius in Sacris suis illius, tanquam Benefactoris, specialiter meminisse.
10. Seqq. Declarationes & Restrictiones antiquæ obligationis ita debent intelligi, ut non imponatur novum onus.

FACTI